

17.9.2024

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
Viite: HE 57/2024 vp

Lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle kyberturvallisuudirektiivin (NIS 2 - direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Teknologiateollisuus ry sekä Kyberala (FISC) ry kiittävät mahdollisuudesta tulla kuulluksi. Lausunto on edellä mainittujen yhteinen. Kiinnitämme huomiota seuraaviin seikkoihin:

Yleistä

1. Kyberturvallisuudirektiivi 2.0 (NIS2) on yhdessä kyberkestävyyssäädösehdotuksen (CRA) kanssa keskeisin jäsenvaltioiden digitaalisten riskien parempaan hallintaan tähtäävä EU-säädösehdotus. Säädöksellä pyritään varmistamaan jäsenvaltioiden yhteiskuntien ja huoltovarmuuden kannalta keskeisten toimijoiden tietoturvallisuuden vähimmäistaso. Vähimmäistason muodollinen täyttäminen tai heikosti suunniteltujen riskienhallintatoimien toteuttaminen ei vielä riitä ko. riskien merkittävään pienentämiseen, mutta **säädös tarjoaa selvän keinovalikoiman aiemmin omaehtoisesti heikoimmin suoriutuvien organisaatioiden riskitason pienentämiseen.**
2. Kiitämme siitä, että kansallisen toimeenpanon lähtökohdaksi on valittu periaate olla lisäämättä säädöksessä riskienhallintatoimiin liittyen direktiivissä edellytettyä korkeampia vaatimuksia. Tämä on erittäin tärkeää suomalaisten yhtiöiden kansainvälisen kilpailukyvyyn sekä monikansallisesti toimivien yhtiöiden vaatimuksenmukaisuuden kannalta. **Jatkotyössä on keskeistä, että myös valvovien viranomaisten mahdollisesti myöhemmin annettavat tarkemmat tekniset määräykset säilyvät säännöksiä tarkentavina eivätkä siten tosiasiallisesti korota tai muuta vaatimustasoa minimiharmonisoinnin periaatteen mukaisesti.**
3. Soveltamisalaan kuuluvia **organisaatioita tulisi tukea riskienhallintatoimien toimeenpanossa** esimerkiksi tietoturvallisuuden kehittämisen tuki -instrumenttia (2022) vastaavalla tavalla esim. Huoltovarmuuskeskuksen Digitaalinen Turvallisuus 2030 -ohjelmasta.
4. Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään uusien valvontatehtävien lisäksi myös muita viranomaistehtäviä, joista aiheutuu resursointitarpeita. Direktiivin kansallisen toimeenpanon myötä mm. CSIRT-yksikön sekä valvontaviranomaisen tehtävät lisääntyvät ja uudet tehtävät edellyttävät toimintojen sekä tietojärjestelmien kehittämistä. Lisäksi virastolle on osoitettu muiden säädösten perusteella uusia tehtäviä (mm. digipalveluasetus, datanhallinta-asetus, kyberkestävyyssäädös, data-asetus sekä tekoälyasetus) tulevat edellyttämään lisätehtävien osoittamista virastolle. **Liikenne- ja viestintäviraston resurssit on optimoitava kielteisten yritysvaikutusten minimoimiseksi sekä viranomaistehtävien tuottavuuden varmistamiseksi.**

Soveltamisalaa, raportointivelvoitetta ja valvontaa koskevat huomiot

5. Edellä mainittuun liittyen soveltamisalaan kuuluvien sekä kyberturvallisuusalan palveluyhtiöiden kannalta ehdotetun 16–17 §:n tehtävien asiallinen hoitaminen edellyttää Liikenne- ja viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen ympärivuorokautista päivystystä. Kyberturvallisuuskeskuksella on keskeinen tehtävä tiedon välittämisessä toimijoille sekä muille viranomaisille. Esimerkiksi toimijoita velvoittavan (24 tunnin kuluessa merkittävän poikkeaman havaitsemisen perusteella annettavasta ilmoituksesta) torstai-illalla tapahtuneesta perjantai-illalla lähetettyyn ensi-ilmoitukseen reagoitaisiin vasta maanantaina, jonka lisäksi myös ilmoituksen antaja saisi vastaus aikaisintaan maanantaina. Tässä vaiheessa yrityksen olisi pitänyt antaa jo 72 tunnin kuluessa annettava täydentävä poikkeamailmoitus. Mikäli ilmoitus liittyisi muihinkin toimijoihin vaikuttavaan uhkaan, valvova viranomainen ei olisi kyennyt välittämään tietoa muille toimijoille ja viranomaisille direktiivin päämäärien mukaisesti. Tämä tekisi tyhjäksi merkittävän osan direktiivin tarpeellisuuden perusteista.
6. Ehdotettu 3 §:n 3 momentin kriteerien tulkintaa pidetään edelleen haasteena. Katsomme, että yritysten pitäisi 3 §:n 3 momentin kriteerejä soveltaen osata päätyä asiassa perusteltuun lopputulokseen. **Sen vuoksi kannatamme esityksen perusteluissakin (s. 153–154) esitettyä näkemystä, että kriteerejä tulisi tarkentaa antamalla asiasta valtioneuvoston asetus.** Lisäksi katsomme, että valvovan viranomaisen tulee antaa toimijan ilmoituksen perusteella hallintopäätös soveltamisalaan kuulumisesta sisältäen tiedon siitä, kuuluu toimija keskeisen vai tärkeän toimijan luokkaan.
7. Koska säädösehdotuksen tavoitteena on aiempaa vaikuttavampi kyberuhkien ja poikkeamien torjuntatyö, toimijoiden lisäksi myös viranomaisten on toimittava poikkeamasta johtuvien vaikutusten poistamiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi. **Tavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi tulisi huolehtia tarpeellisten resurssien varaamisesta Traficomien tietoturvaloukkausten ilmoituspalvelun kehittämiseksi** siten, että lakiehdotuksen 11 §:ssä asetettujen veloitteiden sekä 18 ja 20 §:n mainitun toiminnan tarkoituksenmukaisen järjestämisen suhteen toimijan on mahdollista toimittaa ilmoitus toimivaltaisille valvoville viranomaisille sekä antaa suostumuksensa tietojen välittämiseksi myös esitutkintaviranomaiselle (esim. poliisi) sekä tietosuojavaltuutetulle keskitetysti yhdellä kertaa.
8. Ehdotuksen 28 § 3 momentin kohtaan "Tiedot on luovutettava viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta." tulisi lisätä maksuttomuuden kohtuullisuusrajoite. Mikäli välttämättömien tietojen luovuttaminen aiheuttaa merkittävää takkaa toimijalle, tulee viranomaisen korvata työstä aiheutuneet kustannukset (esimerkiksi tietomassan erottelu tai konvertointi).

Lisätietoa:

Toimitusjohtaja Peter Sund
peter.sund@teknologiateollisuus.fi
Puh: +358 50 565 0621

Asiantuntija Risto Rajala
risto.rajala@teknologiateollisuus.fi
Puh: +358 40 515618